

ville helst have, at man ikke svarer dem. Det kan jeg ikke tjene det ærede Medlem i, det ærede Medlem maa finde sig i den Kritik, som jeg finder mig foranlediget til, mod de Udtalelser, som fremkomme her fra det ærede Medlems Side. Men naar det ærede Medlem siger, at det ikke kan være Meningen, at man overhovedet ikke maa forandre bestaaende Love, saa siger jeg, nej, det er selvfølgelig ikke Meningen, men Spørgsmaalet, om bestaaende Love kunne forandres, er jo højest forskelligt. Her staar man jo overfor et Spørgsmaal, hvor det har vist sig, at den Lønning, man tilsagde Overkrigsrettens Medlemmer, slet ikke svarer til det Arbejde, som udføres af Overkrigsretten, fordi Overkrigsrettens Arbejde indskrænker sig til ganske faa Tilfælde. Derfor har man ment, at man uden nogen som helst Skade i nogen Henseende kunde forandre denne Lov. En anden Sag er det med de almindelige Forsvarslove, hvorom der har været ført Strid nu i saa mange Aar, og hvor vi endogsaa have haft et Ministerium, som har forsøgt at omstyrte disse Love, som har appelleret til Vælgerne for at faa dem til at omstyrte disse Love — for Resten efter, at det samme Ministerium havde bundet adskillige Millioner i Kraft af disse Love. Her forekommer det mig, at man nu maa sige Slut og anerkende den bestaaende Tingenes Tilstand og anerkende det Resultat, man opnaaede, da man appellerede til Vælgerne i denne betydningsfulde Sag. Men jeg erkender, at det Spørgsmaal, her foreligger, kan ikke give Anledning til nogen særlig Debat, og dersom det ærede Medlem ikke var kommen ind paa en Kritik af de Udtalelser, der vare fremkomne fra det ærede Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen), vilde jeg ikke have spildt Tiden med en Imødegaaelse af det ærede Medlems Foredrag, men det forekommer mig, at der var en saadan kritisk Bemærkning i hans Foredrag, som maatte give mig Anledning til at give et kort Tilsvaer.

Brandes: Skønt jeg ganske deler den højtærede Forsvarsministers Mening om, at dette Forslag egentlig ikke giver Anledning til de Bemærkninger, som nu ere fremsatte fra den højtærede Forsvarsministers Side, kan jeg dog ikke undlade at svare paa dem, da de vare saa direkte henvendte til mig. Jeg tror godt, at jeg kan staa for Kritik og ogsaa svare paa den, det er ikke første Gang, den højtærede Minister og jeg have haft Lejlighed til at veksle Ord i Rigsdagen, vi kende tilstrækkeligt til hinanden til at vide, at ingen af os

gaar af Vejen, naar vi blive angrebne, vi pleje begge at svare. Men jeg tror, at den Teori, som den højtærede Forsvarsminister nu vil opstille om de Love, som kunne forandres, og de, som ikke kunne forandres, holder ikke. Der kan ikke være særlige Sæt af Love, som Rigsdagen lader ligge og ikke vil gaa ind paa at forandre, fordi de ere blevne omstridte i mange Aar; det er umuligt. Og man kan heller ikke bebrejde eller med Sorg og Forfærdelse gøre et politisk Parti, som netop har gjort disse Love til Genstand for Angreb og for Diskussion, og som Partiet har modsat sig, fordi man ansaa dem for skadelige, ansvarligt for, at man genoptager denne Debat. Denne Debat om Forsvarslovene er i Virkeligheden staaende, saa længe de politiske Partier gives. Den højtærede Forsvarsminister tror jo ikke paa — jeg antager da ikke, at han tror derpaa —, at det, som nu en Gang hans Parti har faaet fastslaaet, er paa den Maade imponerende og fyldestgørende for andre, at de ikke skulde kunne tænke sig at omstyrte det. Ogsaa et Ministerium, som dog burde være en meget fast og staaende Ting, kan styrtes, ogsaa en Minister kan falde, og hvad Lovene angaar, er det jo egentlig deres Natur at forandres. En Lov er kun et Udtryk for en ganske bestemt Tids Meninger og Stemninger, Udtryk for en vis Opfattelse af visse Forhold, idet disses Nødvendighed atter indvirker paa denne Opfattelse, men Love forandres Aar efter Aar, og hvis den højtærede Minister bliver saa gammel, som jeg ønsker — jeg haaber, at han maa leve endnu adskillige Aar —, vil han ogsaa nok opleve, at Militærlovene her i Landet blive forandrede, og det større militære Love end den lille Lov, der i Dag foreligger, og som jeg end ikke egentlig gjorde til Genstand for Kritik, men om hvilken jeg kun sagde, at der om den havde været en Strid i det andet Ting, at jeg ikke vilde genoptage Diskussionen derom, men forbeholde mig min Stilling ved Lovens endelige Vedtagelse. Kun dette gav den højtærede Forsvarsminister Anledning til at udfolde den berømte og martialske Veltalenhed, som saa godt passer til hans nuværende Stilling. Det forekommer mig dog, at Anledningen her var lille, derfor troede jeg, at han havde forberedt denne Tale, især da den var saa fortrinlig; thi at han ellers skulde skænke mig saa megen Opmærksomhed, havde jeg ikke kunnet tænke mig. Jeg er jo ganske magtesløs overfor denne Sag, medens den højtærede Forsvarsminister staar som Hans Almægtig-